

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Biry Csaba ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Czifráné dr. Tar Gizella ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság által 2008. március 18. napján meghozott 9.P.21.359/2006/34. számú ítélet ellen az alperes részéről 38., 40. a felperes részéről 35., 43. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperes által a felperes részére 15 napon belül fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 8.000.000 (Nyolcmillió) Ft-ra leszállítja.

Az alperes által az állam részére az APEH Közép-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztály felhívására fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 180.000 (Egyszáznyolcvanezer) Ft-ra leszállítja, az ezt meghaladóan feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli.

Mellőzi azt az elsőfokú ítéleti rendelkezést, hogy a felmerült perköltségét mindegyik fél maga viseli.

Ezt meghaladóan az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére összesen 120.000 (Egyszázhuszezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére vagyoni kártérítés címén 271.873 Ft-ot, valamint 20.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést.

Kötelezte az alperest, hogy az APEH felhívására az állam javára fizessen meg 900.000 Ft le nem rótt kereseti illetéket, és a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság Gazdasági Hivatal bevételi számlájára az állam javára 14.664 Ft költséget. Kimondta, hogy mindegyik peres fél viseli a saját felmerült perköltségét.

Ítéletének indokolása szerint az alperes a felperes 1986. évben első házasságából született "A" leánygyermekére sérelmére 2003. augusztus 9. napján súlyos bűncselekményt követett el, amelynek következtében "A" elhunyt. Az alperest a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság B.57/2004/70. számú ítéletével bűnösnek mondta ki egy rendbeli aljas indokból elkövetett emberölés büntetében. Ezért őt 14 évi fegyházbüntetésre, mint főbüntetésre, és 10 évi közügyektől eltiltásra, mint mellékbüntetésre ítélte. A Győri Ítéltábla a Bf.85/2005/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperes az "A" leánya halálát megelőzően a harmadik házasságából született "B" utónevű gyermekével GYES-en volt, majd 2002. évtől a "C"-ben dolgozott. Leánya halála oly mértékben megviselte, hogy munkáját elvégezni nem tudta. Először 50 %-os mértékben nyilvánították munkaképesség csökkentnek, majd állapota rosszabbodása miatt rokkantsági fokát 67 %-ra tették. 2006. augusztusában a felülvizsgálaton részbeni javulás folytán rokkantságát 50 %-ra- minősítették, ez jelenleg is fennáll. A felperes ezen állapota miatt sokáig munkát végezni nem tudott, 2007. májusában helyezkedett el ismét a "D"-ben.

A felperes a leánya halála előtt vidám, dolgos, nyitott személyiség volt. "A" halálát követően zárkózott lett, nem beszélt, gyakran kapott sírógörcsöt, bezárkózott, a "B" utónevű gyermekkel sem tudott már megfelelően foglalkozni. A felperes 2003. augusztus 16-ától kezdődően rendszeres pszichiátriai és orvosi kezelés alatt áll, nyugtató és hangulatjavító gyógyszereket szed. Öngyilkossági gondolatai is voltak.

Gyermekeének elvesztése miatt súlyos gyászreakción esett át, ennek kapcsán többször intézeti és rendszeres járóbeteg pszichiátriai ellátásra szorult. Személyiségzavar, depresszió, gyógyszerrázkodás alakult ki, addiktív viselkedésmódokkal. Viselkedése az utóbbi időben a lánya elvesztése miatti gyászreakcióval már csak közvetett kapcsolatban áll. A súlyos gyászreakció lezajlott. A fennmaradó gyászreakció idővel egyre enyhébb és árnyaltabb lesz. Személyiségzavara, következményes kedélyromlása és gyógyszerrázkodása hátrányosabb befolyásolja a családban, valamint környezetében betöltött szerepét.

A felperesi kereset jogalapját az alperes elismerte, ezért a megyei bíróság csupán a nem vagyoni kár összegszerűsége tekintetében folytatta le a bizonyítási eljárást, és a felperes keresetét részben megalapozottnak találta.

Álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítés iránt indított perben a károsultat ért hátrányt egészében és egységesen kell értékelni, a nem vagyoni kártérítés összegét a bíróság a per összes körülményeinek, a maguk összességében való mérlegelésével, belátása szerint határozza meg, ha a szakértői vélemény, vagy egyéb bizonyíték alapján nem állapítható meg.

A Ptk. 355. § /4/ bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán azt a kárpótlást, vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges. A kialakult bírói gyakorlat értelmében a közeli hozzátartozó elvesztése miatt a nem vagyoni kár megítélése nem kizárt, szükséges azonban a hátrány feltárása, bizonyítása.

Így a megyei bíróságnak az eset összes körülményeit kellett vizsgálnia, mérlegelnie, és ehhez képest kellett állást foglalnia a nem vagyoni kár összegszerűsége körében.

Az Alkotmány 54. § /1/ bekezdése értelmében az élethez való jog korlátlan, minden más jogot megelőző. Az emberi élet önmagában érték, amely érték felbecsülhetetlen, meghatározhatatlan.

A jelen esetben egy gyermek életének az alperes súlyosan jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett elvesztéséről van szó. Egy gyermeki élet értelmetlen és elkerülhető elvesztéséről, s ezzel párhuzamosan a szülő, vagyis a felperes életéből is örökre és pótolhatatlanul elveszett az, ami a legdrágább, ami egyszeri és megismételhetetlen.

A nem vagyoni kár összegének meghatározásánál tehát választ kell adni arra, hogy az elszenvedett sérelem - értékelve a káreseménynek felperes személyével való összefüggését - mennyiben nehezíti meg a felperes életét, és ezzel összefüggésben

legyen a nem vagyoni kártérítés alkalmas arra, hogy a keletkezett hátrányokat kiküszöbölje, vagy csökkentse.

A hátrányok okozása szempontjából figyelembe kell venni, hogy az alperes a büntető bíróság megállapítása szerint aljas indokból ölte meg a felperes gyermekét. Az élet elvételén túl az emberi méltóság mélyen elítélendő megsértését is megvalósította. Mindez a cselekménysorozat együttesen vezetett oda, hogy a korábban vidám, jókedvű, dolgos és egészséges felperes depresszióba esett, munkaképessége jelentősen csökkent, és ebben az állapotában nehezen talált munkát, öngyilkosságra irányuló gondolatai voltak, bezárkózott, elszigetelődött, és rendszeres pszichiátriai kezelésre szorult és szorul jelenleg is, amely gyógyszereszedéssel párosul. Az 1999. január 3. napján született "B" utónevű gyermeke személyisége is hátrányosan megváltozott, amely pszichológus közreműködését tette indokolttá.

Mindezt értékelve - figyelemmel a felperes 43. éves életkorára is - a megyei bíróság 20.000.000 Ft nem vagyoni kárpótlást állapított meg, amely álláspontja szerint alkalmas arra, hogy a felperes életmódját és életvitelét kedvezőbb irányba befolyásolja. Annak teljes kiküszöbölésére a feltárt körülmények ismeretében az elszenvedett hátrány jellege miatt nagyobb összegű kárpótlás sem lenne alkalmas.

Az ítélet ellen a felperes és az alperes fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében kérte a megyei bíróság ítéletének akként történő megváltoztatását, hogy az ítélet tábla a 20.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés után a bűncselekmény elkövetésének időpontjától kezdődően ítélje meg részére a törvényes mértékű késedelmi kamatokat.

A Pf.6. sorszám alatt benyújtott fellebbezési ellenkérelmében az általa nem fellebbezett részben a megyei bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

A megtartott fellebbezési tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy az adott ügyben arról kell döntenie a bíróságnak, mennyit ér egy gyermek élete, mennyi annak az értéke. Álláspontja szerint nincs relevanciája annak, hogy a felperes állt-e a sajnálatos halálesetet megelőzően pszichiátriai ideggyógyászati kezelés alatt, ha állt is, a sérült elme, sérült lélek álláspontja szerint még nehezebben tudja a gyászt feldolgozni. A szakértői vélemény megállapította, a felperesnél a peres eljárások befejezése fogja jelenteni azt, hogy feldolgozta a sajnálatos eseményt. Ezért a további bizonyítást nem tartotta indokoltnak.

Az alperes fellebbezésében kérte a megyei bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kárpótlás összegének 3.000.000 Ft-ra történő leszállítását. Kérte megváltoztatni az elsőfokú illeték és perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket is.

Fellebbezésének indokolásául előadta, a megyei bíróság a tényállást a felperes, illetve a felperes rokonságának vallomására alapította, mely körben azonban a megfelelő távolságtartást a tanúvallomásokkal szemben nem alkalmazta. A kihallgatott két kezelőorvos tanún kívül valamennyi tanú a felperes rokonságához tartozott. A tényekre, a felperesnek a tragédiát követő életvitelére nem sikerült olyan tanút meghallgatni, aki ne tartozott volna a felperes családjához, a rokoni tanúk vallomását viszont megfelelő távolságtartással szükséges értékelni.

A felperesnek a munkaviszonyára vonatkozó előadását az orvosszakértői véleményben rögzített adatokkal összhangban kellett volna értékelni, ami elmaradt.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő súlyt azon ténynek, hogy néhai "A" 1996-tól kezdődően lényegében a felperessel nem élt közös háztartásban. Ezt megerősítette a felperes személyes nyilatkozata, valamint "D" tanúvallomása is.

A felperes néhai leánya 1996-tól ténylegesen nagymamája gondozásában élt, vele egy lakásban lakott, bejelentett lakcíme is a felperes néhai édesanyjának lakcíme volt. A felperes 2001-es elköltözését követően is csupán eseti rendszerességgel, látogatási jelleggel tartották a kapcsolatot. Ennek következtében intenzívnek, az átlagtól eltérő meghittségűnek, közvetlennek a felperesnek és néhai leánya kapcsolatát minősíteni álláspontja szerint túlzás.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes néhai lánya halálára figyelemmel nem tudott munkát végezni. E vonatkozásban figyelembe kellett volna venni a munkaviszonnyal kapcsolatos adatokat.

Az elsőfokú bíróság tévesen vonta vizsgálati körébe a felperes "B" utónevű gyermekének körülményeit, a gyermek a perben nem peres fél, vele kapcsolatosan kereseti kérelem előterjesztésre nem került. Így az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás e körben nem tartozik a felperesi kérelem körébe.

Tévesen állapította meg, hogy jogi képviselője a nem vagyoni kár vonatkozásában 5-10.000.0000 Ft közötti összegben a keresetet reálisnak találta. Jogi képviselője

csupán úgy nyilatkozott, hogy a hozzátartozói károk körében az állandóan követett bírói gyakorlat maximálisan ilyen jellegű kártérítési összeget tud elfogadni.

Az általa a fellebbezésben megjelölt és elismert 3.000.000 Ft-ot meghaladó részben túlzott mértékben állapította meg a felperest illető nem vagyoni kártérítés összegét, és ez ellentétes az állandóan követett bírói gyakorlattal is. E körben hivatkozott a BH.2008. évi 4. számában a Fórum rovatban megjelölt „Emlékeztető” anyagának V/3. és V/9. pontjában foglaltakra.

A teljes családban élés jogának megsértése körében hangsúlyozottan jön figyelembe az a tény, hogy néhai "A" a halálát megelőzően már 7 éve nem élt a felperessel egy családban, közöttük a családi, illetve a személyes kapcsolat eseti találkozásokra korlátozódott.

Kétségtelen, hogy a felperesnél az átlagot meghaladó, túlzott mértékű gyászreakciók jelentkeztek néhai leánya halálát követően, amely nyilvánvalóan a felperes személyiségi jegyeire is visszavezethető, mint ahogy azt a szakértői vélemény is hangsúlyozta.

A felperesnél a gyászreakció - amely a nem vagyoni kártérítés alapját képezi - már lezajlott, a felperes jelenlegi állapota nem az alperes magatartásával áll ok-okozati összefüggésben.

Előadta, hogy ismerőseitől és tágabb rokonságától hozzá eljutott információk szerint nem felel meg a felperes azon állítása a valóságnak, hogy néhai leánya halálát megelőzően pszichiátriai kezelés alatt nem állt.

Állítólagos alkoholproblémái miatt az "F" Kórház Pszichiátriai illetőleg az alkoholproblémák kezelésére alkalmas osztályán, valamint a kórház szakrendelőjében állt gyógykezelés alatt.

Kérte, hogy az ítélet tábla e körben nyilatkoztassa meg a felperest, és amennyiben ezt tagadná, úgy keresse meg a megjelölt orvosi intézetet a szükséges adatok megküldése végett.

Kérte az általa fizetendő illeték összegének a 2/5 arányban történő leszállítását, mivel álláspontja szerint a Pp. 81. § /1/ bekezdése körében figyelemmel kell lenni arra, hogy a felperes pernyertessége 2/5 arányú. Így a 900.000 Ft illetékből csak ugyanilyen arányú marasztalására kerülhetett volna sor.

A megtartott fellebbezési tárgyaláson kiemelten hivatkozott arra, hogy a jelen perben nem az emberi élethez, az emberi méltósághoz való jog alkotmányos alapelvéből kell kiindulni, ennek a jogellenesség körében van relevanciája. A nem vagyoni kártérítés körében csak azt lehet figyelembe venni, hogy ezen magatartás következtében a jelen per felperesének állapota szenvedett-e, és milyen mértékű sérelmet, hátrányt, valamint azt, hogy nem élhet az elhalt gyermekével teljes családban.

A felperes fellebbezése vonatkozásában a megyei bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes részére késedelmi kamat nem jár, mivel az általa elismert 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés összege a felperes károsodásának jelen időpontbani összecszerűségével azonos.

Az ítéltábla a felperes és az alperes fellebbezését a Pp. 253. § /3/ bekezdése alapján a fellebbezési kérelmek, és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között bírálta el, és a felperes fellebbezését alaptalannak, míg az alperes fellebbezését részben megalapozottnak találta.

Az ítéltábla elsődlegesen az alperesnek a fellebbezésben előterjesztett további bizonyítás iránti indítványát bírálta el, mivel a másodfokú eljárásban a további bizonyítás elrendelése nem korlátlan.

A Pp. 141. § /2/ bekezdése szerint a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni.

A Pp. 235. § /1/ bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény, vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § /6/ bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján megállapítható, hogy a megyei bíróság a Pp. 3. § /3/ bekezdése alapján őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének mind a felperes, mind az alperes vonatkozásában eleget tett. Az 5. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt végzésében felhívta az alperesi képviselőt, hogy 15 napon belül írásban észrevételeit terjessze elő, egyben tájékoztatta, hogy a Ptk. 339. § /1/ bekezdés II. fordulatából következően a kimentésre, vagy a sértett esetleges közrehatására vonatkozóan neki kell hivatkozni, és e körben a bizonyítási indítványt neki kell előterjesztenie, ennek sikertelenségét viseli. Ezt követően az alperes a peres eljárás során bizonyítás iránti indítványt nem terjesztett elő, sőt a 34. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldalán úgy nyilatkozott, hogy a jogalapot elismeri, és a vagyoni kár összegszerűséget szintén, de a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét eltúlzottnak tekinti azzal, hogy a bírói gyakorlat ismeretében ezzel kapcsolatban 5-10.000.000 Ft közé teszi azt az értéket, ami méltányos lehet és elfogadható. Egyben bejelentette, hogy további bizonyítás iránti indítványa nincs, a beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményt elfogadja.

Így a másodfokú eljárásban a felhívott jogszabályi rendelkezések értelmében a további bizonyításra jogi lehetőség nincs, hiszen az alperes gondos pervitel mellett jelen bizonyítás iránti indítványát már korábban is előterjeszthette volna, de ezt elmulasztotta.

Az ítélet tábla nem osztotta a felperes azon fellebbezési érvelését, jelen perben arról kell döntenie, hogy „mennyit ér egy gyermek élete, mennyi annak az értéke”. Jelen pernek az a tárgya, hogy a felperes a leánya elvesztése miatt nem vagyoni kártérítési igényt érvényesíthet-e vagy sem.

A széleskörű ítélkezési gyakorlat szerint a hozzátartozói nem vagyoni kártérítés körében a hozzátartozó elvesztése a nem vagyoni igény megtérítésére alapot ad, ilyen esetben ugyanis a családi élet hátrányosan megváltozik, és az érzelmi élet a személyiség fejlődésére is kiható károsodást szenved. A teljes és egészséges családban éléshez való jogosultság a Ptk-ban nevesített, de alkotmányos alapjogként elismert személyhez fűződő jog, amely valamely hozzátartozó halála folytán előálló sérelme alapul szolgálhat a nem vagyoni kártérítés megítélésére. Ezt erősíti az alperes által is hivatkozott „Emlékeztető” a Civilisztikai Kollégiumvezető 2008. január 23-25. napján megtartott országos tanácskozáson megvitatott kérdésekről című vitaanyag V/9. pontja is.

A széleskörű bírói gyakorlat szerint ezekben az esetekben arról van szó, hogy a hozzátartozó elvesztése az érintettet a családban élés életminőségétől fosztotta meg, és az érintett személy mindennapi életvitelére, a társadalmi életbe való beilleszkedésére jelentős kihatással van. Ez jelenti a sértés jogellenességét. Ezekben az ügyekben a jogellenesség a családi kapcsolathoz való jog sérelmével valósult meg, a kártérítés mértékének is a jogellenesség súlyához kell igazodnia.

A perbeli esetben megállapítható, hogy az alperes a felperes leányának sérelmére rendkívül súlyos bűncselekményt követett el aljas indokból, és ennek következtében vesztette el a gyermek az életét. Az alperes által alkalmazott elkövetési módot az ítélőtábla álláspontja szerint a jogellenesség súlyánál kell figyelembe venni.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi orvos és pszichológus szakértői szakvélemény (27. sorszám) adatai alapján megállapítható, hogy a felperest a leánya sérelmére elkövetett bűncselekmény következtében rendkívül súlyos megrázkódtatás érte gyermeke elvesztése miatt. Gyermekeének kriminálisan történt elvesztése súlyos gyászreakcióhoz vezetett. Emiatt többszörös intézeti és rendszeres járóbeteg pszichiátriai ellátásra szorult. Az ekkor megállapított személyiségzavara a gyász lezajlását azonban torzította, ezért az elmúlt években depresszió, disszociatív zavarok mellett gyógyszerhasználás, addiktív viselkedésmódok alakultak ki. A pszichiátriai feltárás azt állapította meg, hogy ezek a viselkedésszerűségek - az utóbbi két évben már gyógykezelését, gyógyszerelését ez határozza meg, és indokolta - elsősorban függő személyiségjegyeiből eredőek és nem egyenes közvetlen az összefüggésük a gyászreakcióval, ezért leánya elvesztésével már csak közvetett kapcsolat állapítható meg.

Szomatikus zavarai, elhízása, munkaképesség csökkenése, testi és mentális teljesítményromlása már ez utóbbi addiktív és depresszív állapottal, személyiségzavarával kapcsolatos és nem közvetlenül gyászreakciójával. Emiatt gyógykezelésre rendszeresen szüksége van, és ez hatékonyan befolyásolja állapotát. Ugyanakkor megállapítható volt az is, hogy a fenti pszichiátriai betegsége miatt a felperest először 50 %-os mértékben nyilvánították rokkanttá, majd 67 %-os rokkant lett. A 2006. augusztusában tartott felülvizsgálaton állapota részbeni javulása folytán rokkantságát 50 %-osra minősítették, ez jelenleg is fennáll. 2007. májusában helyezkedett el ismét a **"D"-ben**.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes a bűncselekmény következtében elvesztett leánya halála következtében súlyos gyászreakción esett át, amely

munkaképességét is nagymértékben lerontotta, illetve ezen okból eredően előbb 50 %-os, majd 67 %-os rokkanttá nyilvánították. A szakvéleményből azonban az is megállapítható, hogy ezek a viselkedéssértések az utóbbi két évben elsősorban függő személyiségjegyeiből erednek, és nem egyenes az összefüggésük a gyászreakcióval. Az eljárás adataiból pedig megállapítható az is, hogy a felperes 2001. évben elköltözött "**Helység** " **1-ből** "**Helység 2-re**, ugyanakkor az "**A**" utónevű leánya édesanyjánál maradt "**Helység** " **1-ben**, mivel tanulmányokat folytatott és a nagymama betegsége miatt besegített a nagyszülői családnak. Ennek ellenére azonban a felperes és leánya között szeretetteljes szülő-gyermek viszony volt. A hosszabb ideje való különlakás tényét a nem vagyoni kárösszegezésük körében az ítélet táblája álláspontja szerint mindenképpen értékelni kell. Ugyanakkor az ítélet táblája azt is tekintetbe vette, hogy a fájdalom, a gyász az élet természetes rendje szerint idővel elhalványul, ereje az idő múlásával fokozatosan csökken és a visszamaradt hozzátartozó újra beilleszkedik az életbe (Legfelsőbb Bíróság Pf.VIII.25.701/2002/4.).

Mindezen körülményeket együttesen értékelve az ítélet táblája a megyei bíróság által megállapított 20.000.000 Ft összegezésüket eltúlozottnak tartotta. Az ítélet táblája a felperest illető nem vagyoni kártérítés összegét 8.000.000 Ft-ban határozta meg. Álláspontja szerint ez az összeg alkalmas arra, hogy a felperest ért nem vagyoni hátrányt bizonyos mértékben enyhítse, a hátrányos következmények elviselését megkönnyítse.

Az alperes által elismert 3.000.000 Ft azonban a felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására nem elegendő, ezen túlmenően az a tény, hogy az alperes aljas indokból ölte meg a felperes gyermekét és az élet elvesztésén túl az emberi méltóság mélyen elítélendő megsértése is megvalósult.

A nem vagyoni kárpótlás összegének megállapításánál az ítélet táblája mellőzte a felperes harmadik házasságából született "**B**" utónevű gyermek halálesetével összefüggő pszichiátriai problémáinak figyelembe vételét. Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a kiskorú jelen perben nem peres fél, így az ezzel kapcsolatos ténymegállapításokat az ítélet táblája a megyei bíróság ítéletének indoklásából kimellőzte.

Nem alapos az alperes azon fellebbezési érvelése, hogy a megyei bíróság túlnyomó részt a hozzátartozó, illetve rokon tanúk vallomása alapján állapította meg a felperest ért nem vagyoni sérelmeket. A Pp. olyan rendelkezést nem tartalmaz, hogy a hozzátartozó tanúk vallomását nem lehet figyelembe venni, és

nyilvánvalóan ilyen családi körülményekről csak a közeli hozzátartozók, rokonok, barátok bírnak tudomással, és ezekre a körülményekre csak ők tudnak nyilatkozni. Ezért ezen tanúk vallomásának mellőzésére az ítéletábra nem látott jogi lehetőséget.

Az ítéletábra nem találta alaposnak a felperes kamatfizetésére vonatkozó fellebbezését. A nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározása körében két ítélezési gyakorlat alakult ki. Az ügyek túlnyomó részében a károkozaskori ár- és értékviszonyok alapján állapítják meg a bíróságok a nem vagyoni kártérítés összegét, és ettől az időtől kezdődően rendelkeznek a késedelmi kamat fizetéséről. Kisebb számban előfordulnak azonban olyan döntések is, amelyekben az elbírálaskori értékviszonyokhoz igazodik az összecszerűség. Erre általában akkor kerül sor, ha késve történik az igényérvényesítés, elhúzódik a per, vagy az idő multával nehéz belehelyezni az összeget a károsodás időpontjának értékviszonyaiba. Ilyen esetekben a károkozót visszamenőlegesen a károkozás időpontjából kezdődően nem kötelezi kamatfizetésre a bíróság.

Az ítéletábra álláspontja szerint mivel több mint 6 éve történt a károkozás, ezért az akkori ár- és értékviszonyokba történő belehelyezés nehézségbe ütközik, így a fenti indokok alapján megállapított 8.000.000 Ft-ot a jelenlegi ár- és értékviszonyok figyelembevételével állapította meg.

Ezért késedelmi kamat megfizetésére az alperest nem kötelezte.

Mindezen indokok alapján a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az ítélet megváltoztatása kihatással volt az elsőfokú kereseti illeték összegére is, amelyet az ítéletábra a Pp. 81. § /1/ bekezdése alapján - a pernyertesség illetve pervesztesség arányának megfelelően (1/5) - 180.000 Ft-ra leszállított.

Az ítéletábra a Pp. 81. § /1/ bekezdése alapján a pernyertesség, illetve a pervesztesség arányának megfelelően kötelezte a felperest az alperes felmerült első- és másodfokú perköltségének a megfizetésére.

A peres eljárásban a felperes az egész eljárás időtartama alatt, míg az alperes a fellebbezési eljárástól kezdődően teljes személyes költségmentességben részesült,

így a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Győr, 2009. évi április hó 23. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Lezsák József sk.
bíró